

dr n. med. Lubomir Lembas,
specjalista chirurgii
plastycznej i ogólnej,
Szpital LUX MED
Puławska, Warszawa

CHIRURGIA PLASTYCZNA

– MIEJSCE W MEDYCYNIE I PERSPEKTYWY ROZWOJU

O TYM, CZYM JEST CHIRURGIA PLASTYCZNA, JAKA JEST JEJ GENEZA
I JAK KSZTAŁTUJĄ SIĘ PERSPEKTYWY ROZWOJU, ROZMAWIAMY
Z DR. N. MED. LUBOMIREM LEMBASEM.

Jakie są początki chirurgii plastycznej?

Godłem chirurgii plastycznej jest tablica z dzieła Gaspare'a Tagliacozziego pt.: „Leczenie chirurgiczne zniekształceń przeszczepami”. Ilustruje ona rekonstrukcję nosa płatem tkanek z ramienia. Księga została wydana w Wenecji w 1597 r. i już wtedy autor użył słowa „przeszczep”. Korzenie operacji rekonstrukcyjnych sięgają aż starożytności. Tzw. metoda indyjska rekonstrukcji nosa płatem tkanek z czoła została opisana w Księdze Życia przez Sushrutę Samhitę 600 lat p.n.e. Do świata zachodniego metoda ta dotarła w 1794 r. Pierwsza książka na temat chirurgii zawierająca w tytule słowo „plastik” (możliwy do modelowania), „Rhinoplastik, czyli sztuka przyprawiania nosów”, została wydana w 1818 r. Opisowała ona sposoby rekonstrukcji nosa tkankami z ramienia (metoda włoska), z czoła (metoda indyjska) i z policzków. Wszystkie powyższe techniki chirurgiczne nadal stanowią fundament operacji plastycznych.

Co sprawiło o wyodrębnieniu się tej dziedziny?

Chirurgia plastyczna jako oddzielna specjalność powstała w wyniku zapotrzebowania na leczenie ofiar I i II wojny światowej. Wyodrębniła się wtedy grupa chirurgów, dla których głównym nurtem pracy stało się leczenie zniekształceń pourazowych i pochorobowych niezależnie od ich lokalizacji na ciele człowieka. Techniki chirurgiczne, jakie stosowali, usystematyzowano w

tw. drabinę rekonstrukcyjną, której szczeblami były i są nadal: przeszczep skóry (powiezi, chrząstki, kości), plastyka miejscowa, płaty z odległych okolic ciała. W latach 70. XX w. rozwinęła się mikrochirurgia rekonstrukcyjna – przenoszenie dużych kompleksów tkankowych z jednego miejsca ciała na drugie dzięki umiejętności zespalania drobnych naczyń krwionośnych.

Czym charakteryzuje się dziś chirurgia plastyczna?

Obecnie zajmuje ona miejsce na pograniczu wszystkich specjalności zabiegowych. Wszędzie tam, gdzie dochodzi do zniekształcenia lub ubytku, pojawia się potrzeba naprawy. Powstaje wtedy pytanie: „Jak to zrobić?”. Odpowiedzią

jest umiejętne stosowanie poszczególnych szczebli drabiny rekonstrukcyjnej.

Co stanowi główny nurt pracy Pana Doktora?

Chirurgia plastyczna to tak rozległa dziedzina medycyny, że nawet specjalista na co dzień wykonuje tylko ograniczony zakres operacji. W moim przypadku są to zabiegi funkcjonalnej plastyki/rekonstrukcji nosa i powiek. W naszym szpitalu pracują też chirurdzy plastycy, których głównym nurtem pracy są operacje piersi czy modelowania sylwetki. Bez względu na to, w czym się dany chirurg plastyk specjalizuje, powinien on dobrze znać drabinę rekonstrukcyjną i stosować ją w zniekształceniach dotyczących wybranej okolicy anatomicznej ciała ludzkiego.

Jaka jest przyszłość chirurgii plastycznej?

Na perspektywy rozwoju tej dziedziny należy spoglądać poprzez pryzmat medycyny regeneracyjnej. Organizm ludzki ma ogromny potencjał regeneracyjny – cały czas dochodzi do odnowy tkanek, np. naskórek odnawia się co 28 dni. Podobnie, choć w różnym tempie, dzieje się w każdym miejscu ciała człowieka. Podstawową rolę w regeneracji odgrywają komórki macierzyste. Dziś potrafimy je już pozyskiwać, namnażać oraz różnicować. Teoretycznie możliwości związane z medycyną regeneracyjną jako kolejnym szczeblem drabiny rekonstrukcyjnej są nieograniczone – trzeba tylko uruchomić wyobraźnię.

